

Ο ΥΠ(Ν)ΟΤΑΚΤΙΚΟΣ

ΒΑΣΙΛΗΣ Γ. ΦΡΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΥΠ(Ν)ΟΤΑΚΤΙΚΟΣ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ

Έν πλω

Οποιαδήποτε σχέση με πρόσωπα και πράγματα
είναι τελείως συμπτωματική.

© Εκδόσεις Έν πλώ
Κολοκοτρώνη 49, Αθήνα 105 60
Τηλ.: 210 3226343 - Fax: 210 3221238
e-mail: info@enploeditions.gr
www.enploeditions.gr
facebook.com/enploeditions.gr

Α' έκδοση: Οκτώβριος 2023

ISBN: 978-960-619-149-7

*Η αγάπη των γονιών
είναι η ορατή αγάπη του Θεού.*

Στους γονείς μου!

«ΛΕΓΕ, ΠΑΠΑ-ΣΤΑΥΡΟ, ΘΑ ΒΟΗΘΗΣΕΙΣ Ή ΘΑ ΜΕ ΑΦΗΣΕΙΣ ΝΑ βράζω στο ζουμί μου; Άντε να σ'χωρεθούν τα πεθαμένα σου! Έτσι στο όνομα της φιλίας μας!».

«Κράτα, βρε βλογημένη, τη σκάλα γερά, γιατί θα πέσω κι εγώ και το τελάρο με τα λεμόνια στο κεφάλι σου και θα τρέχουμε...».

«Χίλιες φορές να σπάσει το κεφάλι μου, να ησυχάσω μια και καλή, να μην ζω αυτό που ζω!».

«Θεός φυλάξοι!», ο ρασοφόρος σταυροκοπήθηκε βιαστικά και γοργά ξανακρατήθηκε από ένα κλαδί.

«Δε θα έπρεπε να είναι ο Ανέστης στη θέση σου να μαζεύει τα λεμόνια αντί να σκαρφαλώνεις εσύ, γέρος άνθρωπος στα κλαδιά σαν την τσίτα του Ταρζάν;».

«Αφού έχει διαγνωσμένη υψοφοβία το παιδί! Τι να κάνει;».

«Ποια διάγνωση; Μόνος του την έκανε! Πήγε σε έναν γιατρό και του δήλωσε ότι φοβάται τα ύψη. Μήπως υπάρχει εξέταση αίματος για να διαπίστωνα ο γιατρός αν τον κοροϊδεύει; Και αφού φοβάται τα ύψη, όπως λες, γιατί δεν ήρθε να κουβαλάει τα τελάρα ή τουλάχιστον να κρατάει τη σκάλα αντί να το κάνω εγώ που πονάνε και τα χέρια μου; Πατέρας του είμαι στο κάτω-κάτω!».

«Είπε πως έχει κατεπείγουσα δουλειά σήμερα!».

«Σιγά τον πυροσβέστη! Τι κατεπείγουσα δουλειά να έχει ένας άνεργος τεμπέλης;».

«Βρε βλοημένη, είμαι διακριτικός άνθρωπος, με ξέρεις, δεν ρωτάω λεπτομέρειες. Το παιδί δε θα μου έλεγε ψέματα εμένα!».

«Όλο τον κόσμο δουλεύει, απλά εσύ βρίσκεσαι σε άρνηση από την αγάπη που του έχεις. Γι' αυτό σου λέω, κάνε μου αυτή τη χάρη και δε θα σου ματαζητήξω τίποτις άλλο».

«Αυτό δεν είναι χάρη, βρε βλοημένη! Μου έχεις βάλει εδώ και δέκα μέρες το μαχαίρι στον λαιμό και μου ζητάς κάτι παράλογο... Αυτό το λεμόνι είναι χοντρόσαρκο, βάλτο στην άκρια για γλυκό...».

«Τίποτα δεν είναι παράλογο για έναν απελπισμένο γονιό», είπε κι αφηρημένος έβαλε το χοντρόσαρκο λεμόνι στο σωρό με τα υπόλοιπα.

«Η απελπισία είναι αμαρτία και δείχνει έλλειψη εμπιστοσύνης στον Θεό!».

«Α, να χαρείς ό,τι αγαπάς! Μη μου αρχίζεις τα παπαδίστικα, όταν με βλέπεις να βράζω!».

«Καλά, βρε βλοημένη, ένα πνευματικό φιλοδώρημα έδωσα ο έρμος... Σ' το έχω πει εκατό φορές, πρότεινέ του το εσύ και αν σου κάνει κόνξες θα του μιλήσω κι εγώ! Βάστα να κατέβω να πάμε και στη διπλανή λεμονιά...».

Ο γκριζομάλλης με το λεπτό, μερακλίδικο μουστάκι μετέφερε τη σκάλα λίγα μέτρα παραπέρα, και σαν την άνοιξε καλά βοήθησε τον ιερέα να ανέβει, συνεχίζοντας το ψηστήρι:

«Λες να μην προσπάθησα; Ούτε να ανοίξω το στόμα μου δεν πρόκαμα. Ετούτος, σαν κάμεις διάλογο και δεν τα βρίσκετε, σου τετραγωνίζει τον κύκλο. Άνθρωπο να πουλάει τρέλα με τόση ευκολία δεν έχω ματαδεί στη ζωή μου. Σε βγάζει από τα ρούχα σου χειμώνα καλοκαίρι. Προσπάθησε να πεις δυο παραπάνω κουβέντες μαζί του και θα καταλάβεις τι εννοώ. Πήγαινε του κόντρα μια φορά και θα δεις πως

θα σε λωλάνει. Σαν πας να πεις κάτι σοβαρό που τον χαλάει θα σου ρίξει τη συζήτηση στα βράχια στο πιτς φιτίλι! Και το χειρότερο είναι πως τα λέει επιστημονικά για να μην τα καταλάβω εγώ που είμαι αγράμματος».

«Το Δημοτικό που έχεις βγάλει στην εποχή μας είναι ό,τι το Λύκειο που έβγαλε ο Ανέστης. Δεν είσαι πιο αγράμματος από τον γιό σου και, επειδή εσύ είσαι και στο μεροκάματο από παιδάκι, έχεις και τη μόρφωση της πιάτσας».

«Το θέμα δεν είναι να βάνουμε σε ζύγι τα χαρτιά μας και τα γράμματά μας, αλλά πώς χρησιμοποιεί ο καθένας αυτά που ξέρει. Αυτός βουτάει τα πέντε παραπάνω γράμματα στο δικό του μυαλό και βγάζει δικές του θεωρίες που ακούγονται λογικές ενώ είναι παλαβομάρες. Σου λέει για παράδειγμα: το 1 είναι αριθμός και το 2 είναι αριθμός αλλά επειδή και το 5 είναι επίσης αριθμός τότε $1+2 = 5$ ».

«Αυτό δεν στέκει!»

«Το μυαλό του δεν στέκει! Είναι εντελώς ασόβαρος και επιπόλαιος...».

«Ε, τώρα τα παραλές! Παιδί είναι ακόμα – αυτά που είπες είναι η περιγραφή ενός παιδιού που δεν έχει πήξει ακόμα το μυαλό του!».

«Παιδί ήταν όταν έπαιζε κρυφτό και κρυβόταν στα ράσα σου. Τώρα έχει πιο πολλές τρίχες στη μύτη και στα αυτιά απ' ό,τι εγώ στο κεφάλι. Έχεις κάτσει να διαφωνήσεις μαζί του, να δεις πόσα απίδια βγάνει ο σάκος; Όχι βέβαια! Εσύ είσαι ο καλός της παρέας. Τον βάζεις δίπλα σου να τρώτε κάστανα και του λες ιστορίες μέχρι να τον πάρει ο ύπνος. Πάντα τον κακομάθαινες και ποτέ δεν τον μάλωσες. Πες μου μια φορά που διαφωνήσατε σε κάτι! Μία! Δεν μιλάς, ε; Εμένα όμως που του τα σέρνω, ο Ανέστης μού πάει κόντρα σαν τον σολομό στο ποτάμι. Αν του πω να ανασάνει πιο δυνατά, θα προτιμήσει να κόψει την ανάσα του και να σκάσει, έτσι για αντίδραση...».

«Εμ, σ' το έλεγα! Να πω πως δεν σ' το έλεγα! Πάρε τον με το μαλακό, όχι γκρίνια από το πρωί μέχρι το βράδυ...».

«Άσε τι μου έλεγες. Δεν υπάρχει μετά Χριστόν προφήτης. Τώρα τι γίνεται!».

«Τώρα, έτσι όπως τα κατάφερες; Και τι θέλεις δηλαδή για να έχουμε καλό ρώτημα; Να ανοίξει πόλεμο και με μένα;».

«Εσένα, βρε παπά μου, αποκλείεται να σου ανοίξει πόλεμο. Σε έχει σαν δεύτερο πατέρα και σε σέβεται πολύ. Άσε που είσαι κι ο πνευματικός του! Το πολύ-πολύ να σου αρνηθεί ευγενικά. Πάνω στον διάλογο μπορεί και να τον πείσεις. Εμένα δε θα κάτσει καν να με ακούσει ο σκερβελές».

«Δεύτερος πατέρας και κουραφέξαλα! Μα αν δεν ακούσει εσένα που είσαι ο “πρώτος” πατέρας του, θα ακούσει εμένα;».

«Εσύ είσαι πιο γλυκομίλητος. Εγώ είμαι βουνίσιος και τα λέω χωριάτικα και τσινάει. Εσύ δεν έλεγες τις προάλλες πως μπορείς να πεις το ίδιο πράγμα και ο άλλος να σου πει ευχαριστώ, ενώ αν το πεις με άλλο τρόπο, να σε βρῖσει; Και έλεγες το παράδειγμα πως αν πεις σε έναν γονιό στο μαιευτήριο “να σου ζήσει το παιδί” θα πει “ευχαριστώ”, αν του πεις όμως “να μην σου πεθάνει”, που είναι το ίδιο πράγμα με άλλα λόγια, θα ορμήσει να σε φάει! Γι' αυτό σου λέω! Αν του το προτείνεις εσύ που έχεις τρόπο, αν μη τι άλλο θα προβληματιστεί».

«Δεν είναι μόνο ο τρόπος, βρε βλογημένε! Είναι και η ουσία, το ζουμί· αυτό που θέλεις να του πω! Σαν να βάζεις κατρουλιό σε κολονάτο ποτήρι... Όπα! Κι άλλο χοντρόσαρκο λεμόνι,...στην άκρια κι αυτό... Πού είχα μείνει; Α, ναι! Σαν να βάζεις κατρουλιό σε καλό κρυστάλλινο κολονάτο ποτήρι και περιμένεις να το πιεί ο άλλος! Εσύ θα το 'πινες;».

Έβαλε ο ψαρομάλλης πατέρας και αυτό το λεμόνι στο τελάρο με τα υπόλοιπα. Βουτηγμένος στον καημό του να πάνε στην ευχή και γλυκά και λεμόνια!

«Αυτό δεν κάνουν, βρε παπά, και οι πολιτικοί και παραμυθιάζουν τον κοσμάκη;».

«Το αντίθετο κάνουν αυτοί! Αυτοί μεταφέρουν γιοματάρι σε φαθί και όταν εκλέγονται δεν έχει μείνει τίποτα. Για να έρθουμε όμως στο δια ταύτα, δεν λες σε κάποιον στα καλά καθούμενα: “Αποφάσισα να πας να καλογερέψεις!”’. Εσύ ξέρεις καλύτερα από όλους πως μια τέτοια απόφαση συντελείται εκ Θεϊκής κλήσεως. Και κυρίως ξέρεις πόσο βαριά είναι η καλογερική! Μια ζωή έφαγες εδώ στο μετόχι!».

«Είναι βαριά, το ξέρω, αλλά τόσα εκατομμύρια άνθρωποι έγιναν καλογέρια, γιατί όχι και ο γιός μου;».

«Γιατί ο γιός σου, βρε βλογημένε, είναι... ο γιός σου!».

«Είδες; Κι εσύ θεωρείς τον Ανέστη ειδική περίπτωση».

«Όλοι είμαστε ειδικές περιπτώσεις, αλλά την καλογερική χρειάζεται να την κάνεις με αγάπη και θυσιαστική διάθεση, γι' αυτό χρειάζεται να είναι συνειδητοποιημένη αυτοπροσφορά στον Θεό. Με έχεις δει ποτέ να κοιμάμαι πάνω από τέσσερις ώρες την ημέρα; Θα αντέξει, νομίζεις, τη νηστεία και τις πολύωρες προσευχές; Πενήντα μέρες το Πάσχα τρώμε μία φορά την ημέρα αλάδωτες ανοστιές. Θα μπορέσει ο Ανέστης να ακολουθήσει αυτό το ασκητικό διαιτολόγιο ή θα μας φάει κι εμάς από την πείνα; Θα μπορέσει να αντέξει την απουσία της γυναικείας παρέας όταν κι εσύ τον έχεις δει πως λοξοκοιτάζει τις νοστιμούλες! Τον φαντάζεσαι να κάνει τριακόσιες και τετρακόσιες στρωτές μετάνοιες όπως κάνω εγώ; Στις δέκα πρώτες θα μείνει χάμω ξάπλα και δε θα σηκώνεται ούτε με βίντσι! Αμ, το άλλο! Τον φαντάζεσαι να ξυπνάει στα άγρια μεσάνυχτα για να προσευχηθεί ή να κάνει κομποσκοίνι; Και μετά από το ξενύχτι, να πηγαίνει στα χωράφια να λιώνει σκάβοντας στο λιοπύρι; Θυμάσαι στα νιάτα μας τι ιδρώτα χύναμε για να κάνουμε τούτο τον χερσότοπο χρήσιμο; Θυμάσαι που λιποθύμησα από την εξάντληση και έτρεχε η μακαρίτισσα η

γυναίκα σου και μου έβαζε ζάχαρη στο στόμα για να συνέλθω;».

Όλα τα θυμόταν ο κυρ-Γεννατάς! Πώς μπορούσε να τα ξεχάσει; Άνθρωπος ολιγογράμματος μεν αλλά πολυτεχνίτης και φιλότιμος, με ρυτίδες σμιλεμένες στο μεροκάματα. Ήταν παλικαράκι νιόπαντρο όταν έπιασε δουλειά σε τούτο το μετόχι –σε ένα παράρτημα δηλαδή ενός μεγάλου μοναστηριού στην ευρύτερη περιοχή της Αθήνας– πριν τριάντα πέντε ολόκληρα χρόνια κι από απλός εργάτης κατόρθωσε να γίνει επιστάτης του και το βασικότερο γρανάζι του. Όλα από τα χέρια του περνούσαν και αβγάτιζαν και πλήθαιναν και ομορφαιναν σε αυτό το μικρομονάστηρο· από τις ροζιασμένες παλάμες του που είχαν παραμορφωθεί από το μεροκάματο και τον χρόνο. Από τα στιβαρά του χέρια, μα και από τα χέρια του άξιου παπα-Σταύρου, που τότε ήταν ένας νιόβγαλτος ιερομόναχος με κατάμαυρα γένια και πυκνά μακριά μαλλιά, ο οποίος έτρεμε νιώθοντας το βάρος της διαχείρισης στους νεανικούς και άπειρους ώμους του, και στον λαϊκό συνεργάτη του είχε βρεί έναν φίλο και στήριγμα. Μα και η κυρα-Γεννάταινα που είχε πάντα το νοικοκυριό της στην τρίχα, ένωθε το μετόχι σαν δεύτερη υποχρέωση και πάντα αφιέρωνε χρόνο στη φροντίδα του, σαν να ήταν δηλαδή «παπαδιά» και νεωκόρισσα μαζί.

Τέτοια ήταν η σχέση των δύο ανδρών και από κει πήγαζε το θάρρος της επιμονής του κυρ-Γεννατά. Η ίδια σχέση όμως όπλιζε και τη σταθερή άρνηση του ρασοφόρου:

«Φαντάζεσαι τον Ανέστη να ακολουθεί το πρόγραμμά μου; Και όχι τότε, που ήμασταν και οι δυό νέοι, αλλά και τώρα, που πέρασα τα δεύτερα -ήγνα, αν κάνει ό,τι κάνω θα καταρρεύσει. Και για να μην αδικούμε τον Ανέστη, οι περισσότεροι νέοι σήμερα δεν είναι μαθημένοι στις χειρωνακτικές εργασίες και σ' ένα μοναστήρι όλα περνούν από τα χέρια του μοναχού. Έπειτα, για να ξέρουμε και τι μας

γίνεται, η σάρκα έχει τις επιθυμίες της και το φουστάνι κολάζει. Εγώ παρθένος καλογέρεψα, είκοσι δύο χρονών παλικάρι, και μιας που δεν γεύτηκα ποτέ το θηλυκό «μέλι», μπόρεσα να αντέξω τη μοναχική εγκράτεια – μόνο ο Θεός ξέρει τι αγώνα έδωσα! Ο Ανέστης, σ' το ξανάπα, βλέπει φουστάνι και χλιμιντρίζει σαν φαρί».

«Αν μπει στον χορό, αναγκαστικά θα χορέψει!».

«Μα, βρε βλογημένε, κανείς δεν μπορεί να “χορεύει” αναγκαστικά για όλη τη ζωή του! Πόσο μάλλον όταν δεν είναι καθόλου του “χορού”. Θα μαραζώσει ο φουκαράς! Μοναχός δεν γίνεσαι με το στανιό».

«Με το στανιό και Δεσπότης γίνεσαι!».

«Μα τόσα σου είπα και ακόμα δεν καταλαβαίνεις πως είναι λάθος αυτό που ζητάς; Και μετά αναρωτιέσαι από πού πήρε την ξεροκεφαλιά ο γιός σου!».

«Λάθος και έγκλημα είναι είκοσι πέντε χρονών γαϊδούρι να μην έχει όρεξη για τίποτα και να θέλει να κάθεται και να κοιμάται όλη την ημέρα! Λάθος είναι που δεν έχει μάθει να κάμει τίποτα στη ζωή του. Ανειδίκευτος τεμπέλης! Λάθος είναι που προτιμά να διψά παρά να πιει νερό, αν είναι μακριά η βρύση. Να σου πω τι άλλο είναι λάθος; Λάθος ήταν που εγώ στην ηλικία του έκανα τρεις δουλειές και τώρα έχω σακατευτεί, το βράδυ με πονούν τα γόνατά μου και οι αγκώνες μου και δεν μπορώ να κλείσω μάτι».

«Έτσι είναι ο Ανέστης, βρε βλογημένε! Πάρ' το απόφαση πως έτσι είναι ο γιος σου, να ησυχάσεις κι εσύ, να ησυχάσει κι αυτός, να ησυχάσουμε όλοι! Είπαμε! Ο Ανέστης είναι... ο Ανέστης! Μια κατηγορία μόνος του!».

Ο Ανέστης! Ο περί ου ο λόγος μοναχογιός και αντικείμενο της συζήτησης! Ένα ψηλό παλικάρι με μαύρα, κορακί, διαρκώς αχτένιστα μαλλιά και μόνιμα μισόκλειστα, τεμπέλικα, καστανά μάτια. Σαν έβλεπες τα μεγάλα, τσιγκελωτά και βαριά τσίνορά του να σκιάζουν τα μάτια του, θαρρούσες πως

αυτά ήταν και η αιτία της βλεφαρόπτωσης. Αμ, δε! Είχε και μια στρογγυλή μύτη με ανοιχτά ρουθούνια και ένα μόνιμο, γλυκό, αγαθό χαμόγελο καλοσύνης και ευγένειας, όπου ξεμυτούσε ελαφρά η γλωσσίτσα του σαν σκουληγάκι. Τα μάγουλά του ήταν πλαδαρά και φουσκωτά σαν πουπουλένια μαξιλάρια και τα δάκτυλα του αφράτα σαν μικρά λαχταριστά κρουασανάκια. Περπατούσε ελαφρά σκυφτός, σέρονοντας τα βήματα σαν να είχε βαρύ ίσκιο, με τους ώμους χαμηλωμένους και τα χέρια ακίνητα στο πλάι σαν ψεύτικα προσθετικά μέλη. Σαν τον καλούσες, δεν έστρεφε τον λαιμό του αλλά γυρνούσε ολόκληρο το κορμί του αργά και βασιανιστικά σαν βαλσαμωμένος. Ακόμα και η ομιλία του ήταν αργή και χαμηλόφωνη, σαν λαλιά ετοιμοθάνατου. Όλα πάνω του μαρτυρούσαν πως το σύνθημα που καθοδηγούσε τη ζωή του ήταν το «Σπεύδε Βραδέως». Μα πολύ βραδέως!

Το πλήρες όνομά του ήταν Ανέστης Γεννατάς. Αν νομίζεις πως τον αδικούσε η εμφάνιση και επρόκειτο περί ενός δραστήριου και σβέλτου νέου τότε... τότε κάνεις μεγάλο λάθος! Ό,τι έδειχνε, αυτό ήταν! Αργοκίνητος, τεμπέλης, οκνηρός, νωχελικός, ανεπρόκοπος, βραδύπους, φυγόπνονος μα και αμνησικάκος, μειλίχιος, πράος, αγαθός, αφιλοχρήματος, γενναιοόδωρος, ετοιμόλογος και γοργόμυαλος, όταν έπρεπε. Το μυαλό του εργαζόταν πυρετωδώς όταν χρειαζόταν να γλιτώσει κόπο και ιδρώτα, να αποφύγει μια εργασία ή να κερδίσει μερικές ώρες ύπνου ή ανάπαυσης. Τότε σε κλάσματα δευτερολέπτου γεννούσε ιδέες αξιοζήλευτες και ευρηματικές, δικαιώνοντας όσους υποστηρίζουν πως οι μεγαλύτερες εφευρέσεις ανακαλύφθηκαν από τεμπέληδες. Όσο πιο ευρηματική η ιδέα του ή όσο πιο μεγάλο κόπο απέφευγε, τόσο πιο πολύ καμάρωνε για τον εαυτό του και μεθούσε από την ηδονή του κατορθώματος σαν να είχε πιει γλυκόπιτο κρασί. Αυτός ήταν και ο κρίκος που συνέδεε τον Ανέστη με τον κόπο· η χαρά της αποφυγής του!

Καμάρωνε γενικώς για την τεμπελιά του, την οποία θεωρούσε κάτι σαν δώρο Θεού. Ένα χάρισμα από τις θείκες αποθήκες για λίγους και εκλεκτούς. Και όπως αναφέρεται και στην Παραβολή των Ταλάντων, θα δώσουμε λόγο κατά την Κρίση, αν δεν αναπτύξαμε τα ταλέντα που μας χάρισε ο Θεός. Το παράδοξο και συνάμα αντιφατικό ήταν πως δεν λογάριαζε κόπο και χρόνο εάν επρόκειτο να πραγματοποιήσει κάποιο από τα καλομελετημένα του σχέδια για να γλιτώσει κόπο που θεωρούσε μεγαλύτερο ή δυσμενέστερο. Μεταξύ καθισιού και κόπου επέλεγε ασυζητητί το καθισιό, και μεταξύ δυό αναπόφευκτων κόπων διάλεγε πάντα τον μικρότερο. Χαρακτηριστικό παράδειγμα ήταν κάποτε που παράτησε το αυτοκίνητο του πατέρα του λίγα χιλιόμετρα από το μοναστήρι και πήρε όλη τη διαδρομή με τα πόδια, ισχυριζόμενος πως χάλασε ξαφνικά. Κι αυτό για να αποφύγει το επόμενο δρομολόγιο που περιελάμβανε το πάντα μποτιλιαρισμένο και απάνθρωπο κέντρο της Αθήνας, επειδή απλά βαριόταν να μπλέξει με την κίνηση.

Α, ήταν και καλοφαγάς! Μπορούσε με τις ώρες να βλέπει συνταγές μαγειρικής από κουλτουριάρηδες μαγείρους και μετά πασπάτευε τα αυτιά της μακαρίτισσας της μάνας του για να φτιάξει τα μπαρμπούνια με σταφίδες και άνθη τριανταφυλλιάς και το κοτόπουλο με δαμάσκηνα και ανανά, όπως κάνουν οι σεφ στα πεντάστερα εστιατόρια. Και σαν του έκανε το χατίρι ακολουθώντας τις συμβουλές του κατά γράμμα, ετοιμαζόταν η δόλια να ακούσει την γκρινία του αντρός της, που πεινασμένος από τη δουλειά περίμενε να φάει τα μπαρμπούνια παραδοσιακά με λαδολέμονο και χόρτα, ή το κοτόπουλο κοκκινιστό με ρυζάκι και φρέσκο γιαούρτι.

«Τέτοιοι τεμπέλη δεν βλέπει συχνά ο ήλιος. Και πώς να τον δει, που ξυπνάει απόγευμα;». Συνήθης ατάκα του φουκαρά πατέρα του, που τον αποκαλούσε «κοπρίτη μέχρι το μεδούλι». Έλεγε κι άλλα ο δύσμοιρος γονιός, όπως ότι ο

Θεός έκανε λάθος και του έδωσε ρίζες αντί για πόδια. Με τον πατέρα του συμφωνούσαν όλοι οι καθηγητές του, οι φίλοι και γνωστοί του, οι κατά καιρούς εργοδότες του και συνάδελφοί του, καθώς και όσοι τον γνώρισαν κατά τη στρατιωτική θητεία του, πριν και μετά απ' αυτήν.

Το ταλέντο του Ανέστη στο καθισιό και η αγάπη του στην απραξία δεν άργησαν να γίνουν αντιληπτά στον περίγυρό του απ' όταν ήταν βρέφος. Πρώτη απ' όλους η μητέρα του διαπίστωσε πως το τρίπτυχο μαμ, κακά και νάνι έγερνε ανισοβαρώς στο νάνι, σε τέτοιο βαθμό ώστε πολλές φορές και τις άλλες δύο φυσικές ανάγκες τις έκανε κοιμώμενος. Βέβαια, τότε ο πατήρ Γεννατάς ως φρέσκος χαζομπαμπάς το σχολίαζε καλοπροαίρετα και γελούσε. «Ξέρει να ζει ο γιος μου! Ο πασάς μου!».

Μα και στο σχολείο από πολύ νωρίς, από το Δημοτικό ακόμη, άφησε το δικό του στίγμα. Είκοσι φορές είχε «πεθάνει» τους παππούδες του για να δικαιολογήσει ότι ήταν αδιάβαστος και νυσταγμένος και άλλες τόσες είχε «αρρωστήσει» τους γονείς του, καθώς με την παιδική του αφέλεια έπρεπε κάπως να δικαιολογήσει τον λόγο που έγερνε και έκλεβε λίγο ύπνο στο τελευταίο θρανίο, όπου πάντα καθόταν. Στο σπίτι του δε –κατά τις ευφάνταστες μαρτυρίες του και τους απολογητικούς ισχυρισμούς του– ερχόταν κάθε μέρα επίσκεψη το σόι τους, ενώ μέρα παρά μέρα κοβόταν το ρεύμα ή χαλούσαν τα υδραυλικά ή ξεχειλίζει η αποχέτευση. Συχνά συνέβαιναν και πιο ακραία γεγονότα, όπως να γκρεμιστεί ένας τοίχος στα καλά καθούμενα, να μπει κλέφτης στο σπίτι, να κυνηγούνε ποντικούς, μέχρι που μια φορά σκαρφίστηκε τροχαίο έξω από το σπίτι τους με «εκατόμβη νεκρών», φράση που είχε ακούσει την προηγούμενη ημέρα στις ειδήσεις και του άρεσε. Τραγική και ενδιαφέρουσα η ζωή του μικρού παραμυθά Ανέστη –κατά τα λεγόμενά του– που δεν του άφηνε περιθώρια για διάβασμα

ή ανάπαυση στο σπίτι και κουβαλούσε τις συνέπειες στο σχολείο!

Και όταν έμαθε να γράφει καθαρά, κατά τα μέσα του Δημοτικού, και θεώρησε πως η γραφή του «ωρίμασε», το πρώτο που έκανε ήταν να παρουσιάσει ένα ψεύτικο χαρτί – τάχα από τον πατέρα του– με το οποίο ζητούσε απαλλαγή από την γυμναστική λόγο... αρθριτικών. Τι να έκανε; Αυτή την ασθένεια ήξερε από τη γιαγιά του –που δεν μπορούσε ούτε κάλτσες να φορέσει μόνη της– αυτή έγραψε!

Μέχρι και το τέλος του Δημοτικού ο πατέρας του είχε ακόμα την καλή διάθεση του φρέσκου πατέρα και όλα αυτά τα έβρισκε χαριτωμένα και διασκεδαστικά: μέχρι που καμάρωνε κιόλας όταν η φαντασία του γιου του άξιζε το πρώτο βραβείο σεναρίου. Και όταν αποκάλεσε τον μικρό ένας δάσκαλος «κοπρόσκυλο», θίχτηκε και έστησε καταμεσής του συμβουλίου των δασκάλων έναν γερό καβγά που θα τον θυμούνται χρόνια. Άκου εκεί να φορτώσει τέτοιο χαρακτηρισμό σε παιδάκι δέκα ετών. Τι κακός που είναι ο κόσμος!

Ήταν δεν ήταν ο γιος του δέκα πέντε ετών και κόντευε να μείνει από απουσίες της πρώτης ώρας. Πού να τον ξυπνήσει η μάνα του! Και τα βιβλία του στην τσάντα έστεκαν ατσάλκωτα και αδιάβαστα όπως την πρώτη μέρα που του τα έδωσαν. Βλέποντας ότι τα χρήματα για φροντιστήρια και σπουδές και τα όνειρα που έτρεφε –όπως κάθε γονιός– να βγάλει έναν επιστήμονα πήγαιναν χαράμι, προσγειώθηκε ο πατέρας στην ωμή πραγματικότητα. Κι επειδή πετούσε σε μεγάλα ύψη, η προσγειώσή του ήταν απότομη και ανώμαλη. Ψάχνοντας την αιτία, κατέληξε στη γυναίκα του και έτσι φύτρωσε η διχόνοια στο ζευγάρι:

«Σε ποιον έμοιασε, μου λες; Εγώ δουλεύω δώδεκα ώρες τη μέρα... Από μικρό παιδάκι είμαι στο μεροκάματο. Αν δεν ήμουν εγώ, θα είχε ρημάξει το εξωμονάστηρο... Από το σόι σου πήρε..., ίδιος ο ξάδερφός σου που άφηνε τα παιδιά του

νηστικά και έφυγε η γυναίκα του και τον παράτησε... Εσύ τον χάλασες, εσύ με τα κανακέματά σου!». Αυτό ήταν το πόρισμα του κυρ-Γεννατά, που αν γνώριζε για το τεστ DNA σίγουρα θα τον πήγαινε για έλεγχο πατρότητας. Και μπορεί να μην έκανε το τεστ, αλλά στην επιστήμη προσέφυγε· σε δύο γιατρούς το πήγαν το παιδί μήπως υπήρχε κάποιο παθολογικό υπόβαθρο ή κάποια εκ γενετής μεταβολική ή ορμονική ατέλεια που του στερούσε ενέργεια. Μάταια! Υγιέστατος ο κανακάρης! Τα μισόκλειστα μάτια –τους είπε ο οφθαλμίατρος– δεν οφείλονταν σε κάποια βλεφαρόπτωση αλλά σε βαριεστιμάρια. Η επιστήμη, καθώς δεν είχε ανακαλύψει φάρμακο κατά της τεμπελιάς και της οκνηρίας, σήκωσε τα χέρια ψηλά.

Αρχικά η σύζυγός του αντιδρούσε στις επιθέσεις του άνδρα της και υπερασπιζόταν τον μοναχογιό της, λέγοντας πως ήταν –τάχα– φιλάσθενος και πως οι γιατροί απλά δεν είχαν εντοπίσει το πρόβλημα και πως, αν έβρισκε κάτι να αγαπήσει, θα έπεφτε πάνω με τα μούτρα και θα τους εντυπωσίαζε όλους. Μα μετά από τη χιλιοστή φορά που δέχθηκε τις μομφές του άνδρα της και αφού ο Ανέστης δεν έδειχνε να αγαπάει κάτι περισσότερο από το αραλίκι, σταμάτησε κι αυτή να αποκρίνεται και έγιναν τα θυμωμένα λόγια του κύρη της ένα αδιάφορο συνονθύλευμα λέξεων, που απλά ενοχλούσαν περαστικά τα αυτιά της, σαν το κράξιμο του γλάρου σε μια παραλία, ή σαν το νερό της βροχής που κυλάει μονότονα στο λούκι.

Σε μια απελπισμένη προσπάθεια, ο πατέρας σκέφτηκε να τον εντάξει σε κάποιο άθλημα για να ξυπνήσει την κοιμισμένη και συσσωρευμένη του ενέργεια.

«Σου αρέσει, παιδί μου, το ποδόσφαιρο;».

«Μου αρέσει.».

«Να σε γράψω σε κάποια ομάδα;».

«Όχι βέβαια! Μου αρέσει να βλέπω! Άλλο να βλέπεις και

άλλο να τρέχεις μέσα στο κρού σαν φυγάς!».

«Να σε γράψω στο μπάσκετ που είναι στη ζέστη;».

«Και να τρέχω πάνω κάτω σαν να με κυνηγάνε αδέσποτα;».

«Τι λες για καράτε, που είναι στατικό και είναι και σε κλειστό χώρο;».

Το σκέφτηκε ο Ανέστης. Τελευταία πολύ τον πειράζανε κάποιιοι συμμαθητές τους και ένα χεράκι ξύλο θα τους έστρωνε. Άσε που έβλεπε όνειρα πως μετά από το ξυλοφόρτωμα των κακών όλες οι γυναίκες έπεφταν στα πόδια του!

«Να με γράψεις αλλά στο κουνγκ-φου», είχε απαντήσει σαν γνήσιος οπαδός του ασπρόμαυρου αρκουδιού-πάντα που παρακολουθούσε στα κινούμενα σχέδια.

Κοντά τους τέτοια σχολή δεν είχαν, αλλά ο δύσμοιρος κυρ-Γεννατάς δεν λογάριασε αποστάσεις, κόπο ή χρήμα. Έτσι ο Ανέστης βρέθηκε με την άσπρη πιτζάμα να κλοτσάει και να χτυπάει τον κακόμοιρο τον αέρα. Αλλά με τον δικό του ρυθμό!

«Κιάιιιι!», ακούγονταν ταυτόχρονα οι πολεμόχαρες κραυγές των συναθλητών του.

«Α!», ακουγόταν σαν την ηχώ τους με καθυστέρηση η ατροφική φωνή του Ανέστη.

«Γδουμπ!», βροντούσαν οι υπόλοιποι μαζί τα πόδια τους απειλητικά κι έτρεμε η γης.

«Φλουπ!», ακολουθούσε το ποδάρι του Ανέστη χτυπώντας σαν χάδι το τατάμι, όπως αποκαλούν το πάτωμα στις πολεμικές τέχνες.

Στον χρόνο πάνω οι ζώνες των υπολοίπων είχαν αποκτήσει κάποιο χρώμα, αλλά του Ανέστη παρέμεινε πεισματικά άσπρη. Απηυδισμένος ο δάσκαλός του είπε στον πατέρα του:

«Κύριε Γεννατά, νιώθω σαν να σε κοροϊδεύω και δεν είμαι τέτοιος άνθρωπος! Δεν μπορώ να δέχομαι χρήματα ενώ δεν παράγω έργο. Ο γιός σου είναι καλό παιδί αλλά ανεπίδεκτος μαθήσεως. Για να είμαι πιο ακριβής, είναι ήδη πρωταθλητής

μόνο που δεν είναι στο κουνγκ-φου αλλά στο ζαμάν-φου!».

Αυτός ήταν ο Ανέστης! Ζαμανφουτίστας με μαύρη ζώνη και δέκα νταν!

Άξιοι και οι δυο γονείς, εργατικοί, φιλόπονοι, νοικοκυραίοι και άνθρωποι της Εκκλησίας. Το μήλο είχε όλες τις προοπτικές να πέσει κάτω από τη μηλιά, αλλά κατακύλησε μακριά βρήκε έναν παχύ ίσκιο και άραξε. Ίσως το μόνο κοπιαστικό που είχε κάνει ποτέ.

Με τέτοια καθημερινότητα ήταν φυσικό ο Ανέστης να μεγαλώσει έχοντας το μετόχι σαν δεύτερο σπίτι του. Το περιβόλι του μετοχιού ήταν ο θερινός παιδότοπός του και το Καθολικό ο χειμερινός. Είχε φιλίες με όλα τα ζωντανά του μετοχιού, κατσίκες, κότες, σκυλιά, ακόμα και με το μούλαρι τον Ιώβ που ήταν δύστροπο και μοίραζε κλοτσιές. Περισσότερο γνώριζε τους ύμνους και τα τροπάρια από τα τραγούδια της εποχής του και δεν θα ήταν υπερβολή να λέγαμε πως είχε περισσότερες φιλίες με τους ζωγραφισμένους αγίους παρά με τα συνομήλικα παιδιά. Άσε που κι αυτά όλο να τρέχουν και να παίζουν ήθελαν, ενώ οι άγιοι έστεκαν άνετοι και ξεκούραστοι στους τοίχους. Αλήθεια, είχε και ένα δίκιο όταν αναρωτιόταν, «χαζοί είναι οι αγιογράφοι που δεν έφτιαξαν ούτε έναν άγιο να τρέχει, να σκαρφλώνει, να ιδρώνει και να κοπιάζει; Ο Χριστός δεν είπε να γίνουμε άγιοι;». Ε, τέτοιος άγιος ήθελε να γίνει ο Ανέστης, ακίνητος και χαλαρός!

Η φύση έχει δικούς της, αργούς ρυθμούς και στα μοναστήρια μετράνε τον χρόνο με την προσευχή και τη νηστεία· καμία σχέση με την παντοκρατορία του ρολογιού της αστικής ζωής. Έπεσαν λοιπόν αυτοί οι χαλαροί ρυθμοί στο γόνιμο έδαφος που λεγόταν Ανέστης και τον αποτελείωσαν.

Φόβος έπιασε με όλα αυτά τους δύσμοιρους γονείς και βαθιά ανησυχία, μήπως αντί τούτο το ράθυμο «μήλο» να φυτρώσει βρίσκοντας μια εργασία και φτιάχνοντας φαμίλια,

τελικά σαπίσει και καταντήσει σαν εκείνους τους ρακένδυτους που κοιμούνται στα παγκάκια. Έτσι από την μια η κυρά Γεννάταινα έλιωνε στις προσευχές, τα λιβανίσματα και τις γονυκλισίες, ενώ από την άλλη ο πάτερ φαμίλιας αναλωνόταν στην γκρίνια και τους καβγάδες.

Τεμπέλης αδιαμφισβήτητα ο Ανέστης και φυγόπονος, αλλά ο Θεός δεν τον άφησε γυμνό από ταλέντα. Του έδωσε μελωδική, κρυστάλλινη, ζεστή, γάργαρη, αισθαντική φωνή που σαν την έντυνε ταπεινά, σεβαστικά και ανεπιτήδευτα στους ύμνους, θεωρούσες πως έψελνε Αρχάγγελος. Βέβαια, ο παπα-Σταύρος αποκαλούσε το προσόν αυτό «αποβροχάρη ουρανό χωρίς ουράνιο τόξο», ένεκα που, όπως έλεγε, δεν το αξιοποιούσε με διάκριση. Και είχε σοβαρούς λόγους να το υποστηρίζει καθώς, αν βαριόταν να ψάλει ο Ανέστης, πάντα καμωνόταν τον βραχνιασμένο.

Συμπερασματικά, ο Ανέστης ήταν απ' αυτούς που συμπαθείς με την πρώτη ματιά, καθώς τίποτα πάνω του δεν φανέρονε απειλή και κακία. Μα και ο παπά Σταύρος πάντα είχε αδυναμία στον Ανέστη, τον κατά Χριστό «γιο» του, όπως τον αποκαλούσε. Κατά βάθος συμεριζόταν με κατανόηση τις αγωνίες του κυρ-Γεννατά για το μέλλον του «ψυχογιού» του κι ας μην ήθελε να του το πει κατάμουτρα.

Σαν κοιμήθηκε πρόωρα η κυρά-Γεννάταινα και έπαψε το μητρικό πέπλο της να σκεπάζει τον κακομαθημένο γιο της, φούντωσαν επιπλέον ανησυχίες στον χήρο άντρα της πως, σαν έκλεινε κι αυτός τα μάτια του, θα έμενε ο Ανέστης φυλλαράκι έρμαιο στους πέντε ανέμους. Έστιβε το μυαλό του να κατεβάσει κάποια ιδέα για να του εξασφαλίσει το μέλλον, και άλλη έγνοια δεν είχε καθώς έπινε τον πρωινό του καφέ ή το βραδινό του τσίπουρο. Μέχρι που κάποιο πρωινό έδωσε ο Θεός –κατά πως θεώρησε ο ίδιος– και φωτίστηκε ο νους του. Σκέψη του ήρθε σωτήρια για το μέλλον του γιου του, λύση εγγυημένη, δοκιμασμένη στους αιώνες, ιδέα σαφώς

ουρανοκατέβατη διότι περιείχε όλα τα εχέγγυα για να πετύχει: Να γίνει ο Ανέστης μοναχός! Φαγητό, στέγη και συντροφιά εξασφαλισμένη. Τι άλλο ήθελε;

Μαγείρευε και ανακάτεψε την ιδέα στο μυαλό του για να τη μαλακώσει, να την κάνει εύπεπτη, να σιγουρευτεί πως ο γιος του θα την «κατάπινε» αδιαμαρτύρητα. Κατέληξε μετά από πολλή σκέψη στο συμπέρασμα, πως βασική προϋπόθεση για να πετύχαινε το εγχείρημα δεν ήταν αυτή καθεαυτή η ιδέα, αλλά να του σερβιριζόταν γλυκά, έντεχνα, επιδέξια, από άνθρωπο που αγαπούσε, που εμπιστευόταν και που κυρίως δεν του προκαλούσε αυθόρμητη αντίδραση. Και ποιος άλλος πιο κατάλληλος γι' αυτό από τον Μετοχιάρη, τον παπα-Σταύρο, που και τον αγαπούσε και γνώριζε πέντε γράμματα και ως έμπειρος πνευματικός είχε πολλά ένσημα. Άσε που είχε τον ιερατικό τρόπο του να τα λέει και δεν χάιδευε αυτιά όταν διαπίστωνε πως ο συνομιλητής του χρειαζόταν τράνταγμα για να ξυπνήσει!

Έπιανε λοιπόν ο απελπισμένος πατέρας κάθε μέρα τον ιερομόναχο και του πιλάτευε τα αυτιά. Ο δύσμοιρος ρασοφόρος προσπαθούσε με υπομονή να εξηγήσει στον επιστάτη του το λάθος της ιδέας, αλλά κάθε ημέρα, σαν την ημέρα της μαρμότας, ξεκινούσε νέος γύρος πίεσης και παρακαλετών, σαν να μην είχε προηγηθεί καμία προσπάθειά του να αρνηθεί και να μην είχε ακουστεί από τα χείλη του κανένα εγχείρημα για το άτοπο του αιτήματος. Τελικά, μετά από ικεσίες και παρακάλια πείστηκε να προσπαθήσει, περισσότερο για να απαλλαγεί από την αφόρητη πίεση, παρά από αποδοχή της ιδέας. Σκόπευε, κατά πως το είχε στον νου του, να κάνει μια μόνο προσπάθεια και να εισπράξει μια γρήγορη άρνηση, μπας και το έπαιρνε πια απόφαση ο Γεννατάς να τον αφήσει ήσυχο. Επειδή όμως είχε και φιλότιμο, αποφάσισε η προσπάθεια αυτή να γινόταν όσο το δυνατό πιο καλά προετοιμασμένη. Για να αναγκάσει τον εαυτό του, το είδε

και σαν μια δοκιμασία, σαν ένα στοίχημα, κατά πόσο θα μπορούσε να φυτέψει και να καλλιεργήσει στο μυαλό ενός νέου την ιδέα του μοναχισμού.

Ο παπα-Σταύρος πίστευε ακράδαντα πως ένα ανθρώπινο αυτί αντέχει να ακούσει τα πάντα, αρκεί να τα παρουσιάσεις την κατάλληλη στιγμή, στο κατάλληλο μέρος και με τον κατάλληλο τρόπο. Θεώρησε λοιπόν πως δεν υπήρχε καλύτερη στιγμή για να κερδίσει αμέριστη την προσοχή του Ανέστη από το βραδάκι της Κυριακής, όπου το μοναστήρι βουτούσε στην ηρεμία και τη χαλάρωση. Έτσι την πρώτη Κυριακή, όταν το πυκνό σκοτάδι κόλλησε στο παράθυρο, κάλεσε τον ράθυμο νέο στο αρχονταρίκι και τον έβαλε να κάτσει μπροστά στο τζάκι.

Ο κατάλληλος τρόπος που είχε κατά νου ο παπα-Σταύρος περιελάμβανε φαγητό, ποτό και χαλαρή ατμόσφαιρα. Έφραγαν λεμονάτους λαχανοντολμάδες –το αγαπημένο φαγητό του Ανέστη–, ήπιανε τη διάσημη κουκουτσάδα του Μετοχιού –ένα γλυκόπικρο λικέρ από κουκούτσια βερίκοκου και ροδάκινο–, έψησαν κάστανα και έπειτα χυμένοι στις δύο ξαπλωτές ξύλινες πολυθρόνες απολάμβαναν την ηρεμία μπροστά στη θαλπωρή της γενναιόδωρης φωτιάς. Πολλές φορές το συνήθιζαν να μοιράζονται έτσι τα κυριακάτικα απογέυματα και πάντα άρεσε στον Ανέστη να ακούει ιστορίες από τα χείλη του ιερέα, καθώς, εκτός από το ενδιαφέρον που παρουσίαζαν, ο ιερομόναχος είχε το χάρισμα να αφηγείται με τρόπο ζωντανό, γλαφυρό και παραστατικό. Όταν ο παπα-Σταύρος δεν είχε κάτι άλλο να πει, δεν ήταν σπάνιο να τους πάρει ο ύπνος στις αναπαυτικές πολυθρόνες σαν δυο χουζούρικα γατιά.

Έτσι έκαναν και σήμερα και, αφού είπαν λόγια αδιάφορα, χώθηκαν σε μια χαλαρωτική σιωπή. Ο παπα-Σταύρος όμως καιροφυλακτούσε και σαν είδε πως γλύκαναν οι αισθήσεις του Ανέστη και κατάλαβε πως χαύνωσε η σκέψη του, ξάφνου στράφηκε στον νέο και του είπε κοφτά: